

Akvarellin päiväkodin
TOISTA KUNNIOITTAVAN KÄYTÖKSEN SUUNNITELMA
2022

17.10.2022

”Minun annetaan ottaa vastuuta.”

”Ympäristöni on turvallinen.”

”Tunnen olevani turvassa.”

”Olen osallinen
itseäni koskevissa
asioissa ja minua
kuullaan.”

”Minua ohjataan hyvien
tapojen ja hyveiden
noudattamiseen.”

”Noudatan sovittuja
sääntöjä ”

”Minua kunnioitetaan.”

”Olen tasa-arvoinen
sukupuolestani tai
taustoistani
riippumatta ja minua
kohdellaan
sen mukaisesti.”

”Keskustelen”

”Olen ainutlaatuinen.”

”Kuuntelen”

”Osaan arvostaa
erilaisuutta ja tulen
arvostetuksi
omanlaisenani.”

”Vahvuuteni huomataan
ja sanoitetaan ”

”Tiedän miten toimia
jos minua ärsytetään
tai kiusataan”

Varhaiskasvattaja

Positiivinen pedagogiikka,
emotionaalinen oppimisympäristö

- huomaa hyvän
- tunnistaa ja nimeää tunteita
- auttaa pääsemään voimakkaiden tunteiden yli
- tutustuu yhdessä lapsen kanssa luonteenvahvuksiin
- pohtii yhdessä huoltajan kanssa lapsen luonteenvahvuuksia
- on läsnä lapselle
- kohtaa jokaisen lapsen perusteellisesti päivittäin
- hellii lasta päivittäin
- puhuu positiivisesti ja rakentavasti
- kehuu, kannustaa ja kiittää
- uskoo lapseen, hyväksyy ja arvostaa lasta omana itsenään
- tuntee lapsen sosiaalis-emotionaalisen kehityksen ja oppimisen lainalaisuudet ja huomioi ne kasvatuksessa

Huolehtii sosiaalisesta ympäristöstä

- pitää hyvien tapojen draamatuokioita
- opettaa arjessa myönteisiä toimintamalleja
- on itse mallina
- antaa lapselle vastuuta arjen tehtävissä
- auttaa ristiriitatilanteiden selvittelyssä sillä sovittelutilanteet ovat oppimistilanteita
- havainnoi ja tukee kaveri- ja leikkisuhteiden muodostamista
- ohjaa lasta toimimaan eri kavereiden kanssa
- on sitoutunut työhönsä

Huolehtii fyysisestä ympäristöstä

- valmistelee ympäristön mielekkääksi ja kiinnostusta ylläpitäväksi, huomioiden estetiikan ja rauhallisen vaikutelman sekä mahdollisuuden omaan valintaan ja omatoimisuuteen
- Auttaa lasta orientoitumaan uuteen ympäristöön ja ihmisiin
- vastaa ympäristön ja sen välineiden turvallisuudesta niin ettei kiusaaminen mahdollistu
- mahdollistaa jakautumisen pieniin ryhmiin

Psyykinen oppimisympäristö

- on sensitiivinen
- noudattaa palvelulupauksia
- turvaa koskemattomuuden
- tekee lasten kanssa ryhmän yhteiset säännöt, noudattaa sääntöjä ja huolehtii että niitä noudatetaan
- huolehtii omasta jaksamisestaan

Kiusaaminen on

- Kielteisten tekojen kohdistamista toiseen
- Loukkaavaa käytöstä kiusattua kohtaan

Ratkaisevaa on lapsen reagointi ja oma kokemus
Kiusaajan ja kiusatun välillä vallitsee vallan
epätasapaino

Kiusaamiseen puututaan

- Heti
- Selvitetään tilanne tapahtuneesta huomioiden lasten iät ja yhteiset säännöt
- Keskustellaan tilanteesta, sen herättämistä tunteista ja seurauksista, ohjataan kiusaajaa pyytämään anteeksi ja mietitään miten tilanne voidaan sovittaa ja mitä seuraamuksia tulee ja miten jatkossa toimitaan
- Tiedotetaan sekä kiusaajan että kiusatun kotiin tilanteesta

Anteeksi pyytäminen

- On hyvä tapa
- Tarkoittaa että on pahoillaan tapahtuneesta
- Siihen ei voi pakottaa, mutta siihen ohjataan

Kolmen konstin ohje kiusatulle tai ärsytetyille

- Käske kiusaajaa lopettamaan
- Lähde tilanteesta pois (sinne missä on muita ihmisiä)
- Kerro aikuiselle että sinua kiusataan

Lapsen väärään tekkoon suhtautuminen

Ben Furmanin kirjasta: Olen ylpeä sinusta

Opasta ja auta vastuunottoon

Kaikki lapset tekevät joskus jotakin väärää tai kiellettyä. Kun niin tapahtuu, älä turhaan suutu lapselle. Opasta häntä sen sijaan korjaamaan tekemänsä vääräys keskustelemalla hänen kanssaan tapahtuneesta ja auttamalla häntä ottamaan teostaan vastuu.

Auta oppimaan hyväksyttävät keinot ja taidot

Kun lapsella on jokin vaikeus tai ongelma, älä takerru kysymykseen siitä, mistä tai kenestä lapsen ongelma johtuu, vaan auta lasta voittamaan ongelmansa. Mieti hänen kanssaan, mikä kyky tai taito hänen pitäisi opetella, jotta ongelma poistuisi ja miten sinä ja muut ihmiset voitte parhaiten auttaa häntä oppimaan kyseisen taidon

Kun sinulla on tarve vaikuttaa lapsen käytökseen, niin käytä viiden sormen muistisääntöä:

1. Kontaktisormi – luo puheyhteys lapseen
2. Pyyntösormi – kerro lapselle selkein sanoin miten haluat hänen toimivan
3. Perustelusormi – Perustele lapselle, miksi haluat hänen toimivan kehottamallasi tavalla
4. Kannustussormi – kehu, kannusta tai rohkaise lasta
5. Kättä päälle sormi – Sovi lapsen kanssa miten menetellään.

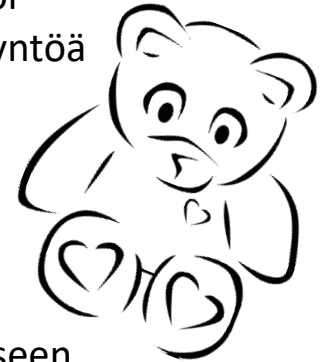

Kaverusten väliset erimielisyydet ja riidat

- Riitatilanteissa kuunnellaan kumpaakin osapuolta. Tavoitteena on auttaa lasta ymmärtämään tapahtuneen ja ohjata lapsia sopimaan asian. Selvittelytilanne on oppimistilanne.
- Opetamme kuinka erimielisyydet ja riidat voi selvittää toisen kanssa. Annamme ohjeen jossa pyydämme lasta itseään sanomaan toiselle lapselle mitä ei halua toisen tekevän. Esimerkiksi "En halua että...", "Minusta tuntuu kurjalta, kun...".
- Lapsia ohjataan vähitellen selvittämään itse riitaansa, kuitenkin niin että aikuinen on huolehtimassa siitä että osapuolet ovat tasa-arvoisessa asemassa, tilanne on molemmin puolin turvallinen ja ratkaisu on oikeudenmukainen.
- Aikuinen havainnoi tilannetta myös konfliktin selvittämisen jälkeen.

Alle 3-vuotiaiden aggressiivinen käyttäytyminen

- Lapsen aggressiiviseen käytökseen (pureminen, lyöminen, töniminen, lelun toiselta ottaminen) puututaan aina. Katsotaan lasta silmiin ja kerrotaan että näin ei voi tehdä ja että se tekee toiselle kipeää tai aiheuttaa pahan mielen. Anteeksi pyyntöä opetellaan ja yritetään sovittaa mielipahaa aiheuttanut teko
- Pieneltä lapselta puuttuu vielä kielelliset valmiudet käsitellä kiistatilanteita ja empatiakyky on vasta kehittymässä. Aikuiselta vaaditaan johdonmukaista puuttumista ja esimerkin näyttämistä, jotta lapsi pikkuhiljaa oppii toimimaan vaikeissa tilanteissa.
- Voimakkaatkin uhmakohtaukset kuuluvat pienten lasten itsenäistymiskehitykseen. Aikuisen on aina asian yläpuolella ja pysyy rauhallisena (liikkeissään ja sanoissaan), vaikka lapsi kiukuttelee/ huutaa yms. Joskus auttaa esimerkiksi itkun loppumiseen se että lapsi menee aikuisen kanssa toiseen tilaan rauhoittumaan ja juttelemaan.

Sääntöjä ja ohjeita

Työrauha:

- Käytämme sisä-ääntä ja menemme viereen puhumaan
- Annamme keskittyä tekemiseen
- Työn seuraaja vain katsoo osallistumatta muilla tavoin
- Kaikille annetaan mahdollisuus tehdä itse
- Kosketamme toista vain hyvällä tavalla ja sen pitää olla mukavaa molemmille osapuolille

Tavarat paikoilleen:

- Vapaat työt ovat hyllyllä tai ulkona varastossa ja sinne ne myös palautamme käytön jälkeen

Joitakin hyvien tapojen draamatuokioita:

- Anteeksi, saanko keskeyttää?
- Saanko tulla mukaan leikkimään?
- Saako katsoa? (kun työskentelet)
- Anteeksi, pääsenkö ohitse?
- Voitko ojentaa...?
- Haluaisitko tulla mukaamme?
- Tarvitsetko apua?
- Kiitos
- Ole hyvä

Hyve

Viisaus

Rohkeus

Inhimillisuus

Oikeudenmukaisuus

Kohtuullisuus

Henkisyys

(Peterson Seligman)

Luontevahvuus

Luovuus
Uteliaisuus
Arviointikyky
Oppimisen ilo
Näkökulmanottokyky

Rohkeus
Sinnikkyys
Rehellisyys
Innostus

Rakkaus
Ystävällisyys
Sosiaalinen älykyys

Ryhmätyötaidot
Reiluus
Johtajuus

Anteeksiantavuus
Vaatimattomuus
Harkitsevaisuus
Itsesäätely

Kauneuden ja
erinomaisuuden
arvostus
Kiitollisuus
Toiveikkuus
Huumorintaju
Hengellisyys